

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Katalin Atxurra Alegria

*Lekeitio,
Bizkaia
(1926-2020)*

Aurkibidea

Biografia

Gardata auzoko Urikoa baserrian jaio zen zortzi neba-arreba artean, udaletxez Ispaster, baina elizaz Lekeitio den etxean. Ama lekeitiarra zuen eta aita mendexarra. Gardatako eskolan maistra euskalduna izan zuten gerrara arte, ostean erdalduna etorri zen. Eskolapeko eskolan ere aritu zen euskaraz idazten ikasten. Gerrak beraien auzoan eragin askorik ez izan arren, oso ondo gogoratzen ditu garai hartako istorioak. Ezkondu ostean, "Maderas Lekeitio" ondoko Eluntzeta baserrira joan zen bizitzera. Bere lagun [Teresa Erkiaga](#)k lagunduta kontatu zizkigun umetako eta gaztetako bizipen eta istorioak. Argazkian eskuman dagoena da.

Zintak

LEK-060

- **Proiektua:** Lekeitioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2012-02-15
- **Iraupena:** 82 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea

Pasarteak

1. Gardatako eskola

- **Erref:** LEK-060/004
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:07:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

<p>Umetan, eskolak irten kafesnea hartu eta etxeko beharrak egin behar izaten zituzten. Gardatan zuten eskola eta bertara joan zen. Lekeitio aldetik ere batzuk bertara joaten ziren. Donostiako maistra bat zuten gerra heldu zen

arte, gerora maistra nafarra izan zuten. Ez ei zuten askorik jotzen, baina lantzean behin kanaberarekin igurtziren bat bai. Neska-mutilak elkarregaz joaten ziren. Erdaraz ikasi arren, euskaraz jolasten zuten. Gerraostean asko aldatu zen euskararen egoera.</p>

Transkripzioa

-Umetan, bufa! Umetan olgaz be bai, baiña biharra be bai ta danak e! Eskolatik urteten gindunean ipintten gaittuzen amak meridxendia, cafe con leche zopakin tangatxutan, han beheko sue, ta hantxe bueltan, ta gero txokolatie ta ogidxe. Baiña etorriko zarie harexe...? Ta bedarra, ta bedarra ze ekarriko gendun. Ta egurra ekarri handixerik ta ure ekarri tta... horrexek gauzok eitten.

-Ta eskolara?

-Eskolara, bertan barriadan egon zan eskolia gurasuk einda. Barriadan, bai, Gardatan bertan. Ta orduan hara bai, beti. Gaiñera, maistria euki genduen... guk ikesi genduen honek baiño gehidxao, Lekittoko [honek] baiño gehidxao e, maistra ona [dekogun] ta. Honek be, ez diz [...], baiña Lekittotik be etorri eitten zirin batzuk bertara ikesten.

-A bai?

-Honek Tanborreinikuk eta honek... zelan da hori? Hanguk, Arropainguk eta. Bai. Donostiako maistra bat dekogun ta gero gerria etorri zan ta ha maistrie kendu eben ta gero naparra ipini gaitxuzen, majie zan baiña.

-Ta lehenagokue, Donostikue, euskalduna zan ala?

-Bai euskaldun gogorra, bai gogorra euskaldune. Ta erakusten bebai gogor. Bueno, gu ordun bakizu... bueno, ni sekula ez nindun jo, baiña, bakizu, mutillek-eta gogortxuo ta kaiñuberiaz emoten otsen /emotentsen/, asko ez otsen emongo ze bestelan ha...

-Mutillekin batera?

-Bai, mutil ta neska. Banan egoten giñin e! Neskak hamendik ta mutillak handik, hori bai, baiña batera. Olga be danok eitten giñin batera, bai, bai.

-Zetan?

-Edozer, "baleka" ta. Zelan da... "itsu-itsuka" ta... Danok batera. Ta gero hori, ba, euridxe zanien, kuartun olgaten ginien, ta hantxe, "itsu-itsuka" hantxe eitten genduen. Ta gero zer da hori bestia... "zer ikusi" ta... "ikusi makusi zer ikusi" ta... horretxek kuartun barrun.

-Ta euskeraz olgaten zenduen e?

-Bai, bai. Bai, dana euskera. Ikesi erdera dana, baiña hori, horrek euskera eitten genduzan. Gero gerria etorri zanien, Escuelas de Barriada ta gero euskeraz han behien, ta dana [...] pikatxoiaz edo horreaz apurtu eben euskerazkua. Escuelas de Barriada bakarrik itxi eben. Gero Diputaziñoiak bialtzen gaitxuzen liburuk eta danak e. Ta gero geure esposiziñoiak eukitten genduzan urtian-urtian e, dotore eindda, ta hantxe etorten zirin inspektorik eta, ba, danak ontzat [emongo eben].

2. Gerra aurreko euskara-eskolak

- **Erref:** LEK-060/005
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:07:08. **Bukatu:** 00:08:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

<p>Euskarazko idazlan batean saria irabazi zuen gerra aurrean. Saria zelan jaso zuen kontatzen du. Eskolapean aritu zen euskaraz idazten ikasten.</p>

Transkripzioa

-A! Euskera... hori... euskeran.

-Upiña.

-Ipuiñe ez, eskribiduten. Ipuiñe emon gaitxuzen, ba... jun giñilako. Ipuiña ta gero diru be bai. Ez dakit nik, 5 pezeta esaten dot baiña 5 pezeta baiño gitxio izango zan, ordun 5 pezeta asko zan ta. Ta liburutxue ta ipoiñe. Baiña ha gero desaparezidu [ban], haixe penia eukitten dot. Baiña gerra aurrian zan e! Gerra aurrian. Hantxe ayuntamientun hantxe goidxen. Ta zelan izaten zan ha eskribiduteko? L-n ganian ñ ipintten genduzan baiña zozeren hori. [Ta hantxe ein gendun] ta borra.

- [...]

- Bai, hantxe zoker ipintten zan ta [...], borra. Lehelengo ikesten ibili giñin berton Lekitton [hara orduko], hamentxe Eskolapeko hortxe, hamentxe ibili giñin... eskolak... euskera ikesten eskribiduten.

-A bai?

-Bai, bai, bai.

-Hori be gerra aurretik?

-Gerra aurretik zan, bai. Horrek gero [gerraostin] ya ez zirin holakorik.

-Gerra ostian ya eskolara ez ziñin jungo, edo bai?

-Eskolara bai!!

-A bai?

-Gero ez dakit ba gerran, gerra-gerran zelan eoten giñin eskolan. Ha naparra bialdu gaitxuzen. Noiztik? Ez daukat horixe gomutiori. Gerri daola eskolara juten bagiñien... Gero bai horrek kantaten genduzan `Cara al sol´ta.

3. Baserriko jeneroa ezkutatu beharra

- **Erref:** LEK-060/017
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:22:49. **Bukatu:** 00:24:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Gerratean, Katalinek-eta etxean indaba ere ezkutatu egiten zuten. Bestela, topatzen zuten guztia konfiskatu egiten zieten; baserrian noiznahi erregistratzen zuten. Irratia ere ezkutuan entzuten zuten. Irratia eta bitxiak kortan ezkututzen zuten, ira artean.</p>

Transkripzioa

- Teresa: Ezkuta eitten ebezen honek.

- Katalin: A, bai.

- T: Bestelan danak kentzen eutsezen ta.

- K: Errekisaten ebena, topaten baeben, ba, kendu eitten... Garidxek be honenbeste entrega ein bihar ixaten genduzen. Ta baserridxen noixnahi eitten eben hori, e? Errekista, e? Ta harek gurera ekarritta hori, zein da? Radidxue, nungu zan bera? A bai, hangu pentsaten dot, "Guxinenekue". Ta kortan ezkutata radidxu be, baiña gu... kortan, bueno, beren bedar siku,

baiña entzun eitten gendun ixil-ixilik ipinita radidxue, ordun denporan. Ta gero lobie, hangu, Mari Carmen, hori famosiori.

- T: Bai, bai.

- K: Ta “amumenien gixon bat dauke: “bubububu” eitten dau”. Mari Karmen. Ta koillarak zidarrezkuk be bai, hantxe kortan ipiñi ta iri bota, iri, baakixu, behidxari botaten jaken azpidxan sikue ganera ta hantxe ezkutata.

- T: Euskeraz berba eitten ebenari...

- K: Geurik ez, e? Lekittokuk. Ta gero errelistaten datozela, hori zan polittena, ta etxi guztik, baserridxe-eta. Ta nire aiztiak hartu, bueno, ordun burun otzara zabala ixaten zan lehen, plazara [...] eta karriatekuak ta hantxe ta kara-kara. Ixen bazan euri zaparradie, adios.

- T: Bai, bai, bai.

- K: Ta horixe. Ta gu ez giñan... Gu gelditu giñien ahizta, hiru aizta, ama, aitta hilda eukoun ta nebie, gaztie. Ta gero, ba, jesus, ordun, ebakuaziñoien, han gora, Gernikarutz jun zan danak, gau guztie pasa ta pasa ta pasa.

4. Gerran Gardatatik Lekeitio zelan ikusten zuten

- **Erref:** LEK-060/019
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:25:07. **Bukatu:** 00:26:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Mairuen beldur ziren gerra garaian. Gurutz gorrikoak zaurituak garraiatzen aritzen ziren Lekeitiora bidean eta erizainak zuriz jantzita ikusi eta mairuak zirela pentsatzen zuten. Bide guztia janariz eta aparteko tramankuluekin beteta utzi zuten. Kanpaiak entzuten zirenean, abioiak zetozeela uste zuten eta horrexegatik ezkutatu behar zirela, baina oker zebiltzan, faxistak Lekeitiora sartzen zeudela esan gura zuen.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Ta gero argidxe be amatata ta jaten gendun idarrak eta patatak, akordaten jat, tenedoraaz illunien, ta, ba, topaten gendun ahora bidie, e!

- (senidea): [...] zibilak, enfermerak, zibilak zurizko jantzitta.

- K: A, bai. Bai, bai. “Cruz Roja” ibiltzen zan ordun eriduk ekarritta hona Lekittora ta erun halakun, ta haretzek. Baiña zenbat ganadu ta zenbat gauza! Bide guztik itxi ebezen biberaz beteta. Zenbat indiar eon zan han tontorrian. Ta [...] hareri, ta etorri zirin esnin billa bertara, baserrire. Ta harexek indiarak batu ta eruan ebezen harek etxera. Ta kandela ta honek, bujoiak, eta barrikak, ez dakitt zetako erun ebezen han ziher.

- (senidea): Iñori ostuta.

- Teresa: Ostuta danak.

- K: Ostuta? Ez! ebakua...

- (senidea): Baiña horrek zirian ondarrutarrak-eta ebakuten.

- K: Bai, [...] honeri faxistari ez ixtiaittik ezer be, karria danak. Ta ekarri ebezen barrika batzuk ta neu ta Antonio be jun eñ giñin. Beitu [...] gaztetxuk, e? Ta bujo haundixak eta han-ta. Ta, gero hauri, kanpaiak-eta. Ta kanpaiak jotzen ebezenian, abioiak datozela-ta, arin-aringa ezkutaten zirian. Ba, abioik datozelakun, baiña abioik barik, beste honek, faxistok hor, ba, Lekitton sartu zirila. Ta itxi [bujoiak] bertan ta gero eskapa. Baiña gero

Manuel jun ta geure solora erun genduzen. Baiña harek ez zirin, guk erunda daozena ta erun ebezen bujoik, larrekuak, etxera.

5. Jeneroa entregatu eta txerria isilean hil behar

- **Erref:** LEK-060/021
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:26:45. **Bukatu:** 00:27:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

<p>Gerraostean, garia nahitaez entregatu behar izaten zuten. Baina indaba adibidez, ezin zuten izan kantitate bat baino ez, horrexegatik ezkututzen zuten. Beraien etxea herriz Ispaster (nahi eta Elizaz Lekeitio) zenez, hara eroan behar izaten zuten. Txerria ere isilik hil behar izaten zuten. Guardia Zibila paseatzen ibiltzen zen.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Biberak? Biberak, garidxe derrigorra zan entregatie, baiña indiarrak be honenbestetik gora ezin leixen euki, ta guk, ba, geunkaun lez, ba, ezkutata euki bihar, bestela kendu ingo gaittuezen ta.
- Ta bi Ispasterrera?
- K: Bai, Ipastarrera, ta horrek be, garidxa be, Ispasterrera erun bihar ixaten gendun.
- Eta ganaue?
- K: Ganadua... [...] ezer halakotu, baiña...
- Zer eukiko zenduen ba, zer [...]?
- K: Ba, hiru behi-edo, lau behi, lau behi ta txahalak. Harexeaaz bixi giñin ta.
- Txarririk be ez...
- K: Ez. Bai, txarridxe eukitxen gendun, txarridxe be ixilik hil bihar ixaten zan. Ta gure auzokuek, ba, errelista eben, ta, ba, lau holako. Zein dok? Jamoiek. Ta txarridxa hil dabela ta. [...] esan ei otsen eze: “zelan txarri bat hil ta lau jamoe dakozuez?” ta: “dos tiene atras y otros dos adelante”, esan ei otsen Guarda Zibillari. Ta geuk be txarridxe hilda. Ta ordun Guarda Zibillak-eta pasietan-ta, [...] kontu ta entreteniduten, haren ikariaaz, barrura sartuko dizelakuan, ta gu mortzillak-eta eitten barruan.

6. Errotara Guardia zibilak ikusi barik

- **Erref:** LEK-060/022
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:27:59. **Bukatu:** 00:29:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

<p>Hamar-hamaika urte zituela, astoz joaten zen Gizaburuagako errotara. Astoak behin egindako bidea ikasi egiten du. Guardia Zibila egoten zen bidean

eta kontuz ibili behar izaten zen, bestela jeneroa kentzen zien-eta. Oletak eta Ean ere bazeuden errotak.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Juten giñin errotara. Pentsa, hamar-hamaika urteaz, astuaaz Gizaburuagara. Ta han goittik ikusten zan kamiñue, ta Guarda Zibillak begitu, baiña ez zan eon Guarda Zibillak, bestela kendu eitten ebezen, atrapata horrek be.
- (senidea): [...]
- K: Bai. Garidxe ez, artue-ta idxoten eruten gendun errotara ta. Ta hantxe astuaaz, hantxe, beti ni, hamar-hamaika urteaz.
- (senidea): Ta amak ze esaten eutsun? Astuek...
- K: A! Berak erakusten dabela, astuek bidie berak erakusten dabela, ta behin ikesi ezkeruen, hantxe, hantxe juten ei da, e.
- (senidea): Juteko trankil.
- Klaro, astuek behin eiñiko bidie ya badaki.
- K: Bai, bai, ei dakie, bai. Holan esaten dabe.
- Eta hemen ez zan egon beste errotarik, ala?
- K: Ez, hamen Oletan egon zan bat.
- T: Eta Gizaburuagan, Elexakua?
- K: Bai ba, horixe, Elexara ta Laixoleta. [...] harutzago be bai. Ean be eon zan beste bat. Baiña beti billurraaz.
- Ta errotara be gabaz?
- K: Ez, egunez juten giñin, e. Bai. Egunez juten giñin, baiña haixe ikari [...]. Ta akordaten jat beitzen gendun ta kamiñutan ez zan ikusten ta, ba. Gero igual segidxen ez gendun ekarten, ostera be barriro billa jun bihar, ze ordun danak....
- [...]
- K: Bai, jente asko ibiltzen zan hara, errotara, osteran ta.

7. Estraperloa eta ogi gogorra, baina goserik ez

- **Erref:** LEK-060/024
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:29:45. **Bukatu:** 00:32:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Gerraostean estraperloa zen nagusi. Katalinek olioa Arropainen erosten zutela du gogoan. Bi litro-oliok sei hilabete irauten zituen. Teresak dio hasieran ez zutela janari faltarik izan, baina errazionamenduko ogia gogor-gogorra zela. Katalinen nebari behin errotan eman zioten ogi zuria katuek jan zuten, baina nebak pentsatu zuen bera izan zela jan zuena. Baserri inguruetan eta itsasoko herrietan ez zuten goserik izan, beti izaten zuten zer jan-eta. Bilbo aldean-eta, txarrago ibili ei ziren. Gerraostean kaletarrak esne-eske joaten ziren baserrietara.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Estraperlue dana. Horrek estraperlue zirien. Estraperlue erosten genduen olidxu be bai, Arropaiñen, hori, ez daitt zelan dan bera, dana dalakue. Ta litrue berrogei, bueno, berrogei-edo, baiña berrogei ogerleko ixango zan, kontixu.

- Asko!

- K: Hoge, hoge, litro bi, berrogei ogerlekuun. Ez dakitt orduko...

- (senidea): Ogerlekuk asko diz, zentimuk edo...

- K: Baiña harek litro bidxek sei hillebete ein eben, e? Joder, bufa! Ugaridxo zirin harek! Ondo beitu eben.

- T: Hamen geldittu zirin biberak, Agirrek itxitta, bibera pillo bat. Ta harek gasta arte ondo ibilli zan gauzia. Nire amumak, amumak kontata dakidaz horrek, amuma [Saturniñak]. Ta harek gasta zirinian, ez euan biberarik, eta haunako ogi gogor-gogorak emoten ebezen. Gure aittitta, akordaten jat niri, zopak ein [...] behian. "Zer da bera, burdiña?" esaten eban.

- (senidea): Hondora jungo zan ta...

- T: Hondora, hondora.

- K: Ta gero, hor, Laixoletan, han, errotan emon eutsen gure nebiari, ordun nebi jun zan antza, ta ogi zatidxe, zuridxe, ta [...] azpidxen ezkuta. Baiña gurin, baserridxen, tabernie euan han ta, bentanie euen, ta bentanatik katuren bat-edo sartu ta ogidxe, antza, ostu, ze iñok ez eban jan ta. Ta geuk jan gendula ta gero hasarratuta. Baiña katu zan, handixeik bentanatik sartuta. Bueno, baserridxetan ez zan eon goserik, talue, urune ta bestia ta... Gosie Bilbon-ta, esaten eben arrato baten ondorik hamar lagun ibiltxen zirila ta.

- T: Ordun herridxak defendidu zirian. Hau ta Bermeo ta horrek, arraiña-ta, defendidu zirian, bai.

- Ta kalekoak ez ziren joaten, jateko eske edo?

- K: Esnin billa "en general", bai. Esnin billa etorten zirin geurera be bai, Urkitzara be bai. Ta Urkitzakuari esaten eutsen eze: "ez diz etorten niri laguntzen", harek Rosarito, zein da hori?, Katalin ta harek [...] Ambrosi ta, haren amak. Natitxukue-edo eukon harek gixona, dana dala. Ta "amuma, honek ez diz etorten niri laguntzen, e? Zeure sagar errik-eta jaten baiño". Sagar erriak emoten eutsezen amumak eta.

8. Mikel Laboa bertan errefuxiatu

- **Erref:** LEK-060/026
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:32:22. **Bukatu:** 00:33:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Gerra garaian Mikel Laboaren familia beraien ondoko baserri batean egon zen. Denbora askoan egon ziren bertan. Aita ihes eginda zuten eta Mikel Laboaren ama seme-alabakaz egon zen bertan.</p>

Transkripzioa

- (senidea): Mikel Laboan familidxa be euren alboko baserridxan egon zan [...].

- A, bai?

- Katalin: Bai...

- Bai, hemen egon zala-ta bai.

- (senidea): Ba euren albuen.

- K: Ha neskatzue ta Begoñita ta danak ibiltzen [...] olgetan ta. Inddiarrak joten gu ta gero, hori, bere eraztuntxua galdu ta ezin topa. Ta indiarak garbitzen gabizela topa, saltzeko inddiarrak garbittu ta hantxe topa

gendun. Ba harek familidxa egon zirin. Bat bertan hil jaken, bertan daoze. Gero, ba, kanpaiek-ta abioik-ta, alkantarillapera aringa-aringe, ta han etorten zan ama be, ez dakit zein zan txikiñena, hartu artelepun ta alkantarillapera danok. Bonbarik han jausi bazan, han jungo giñin be danok, alkantarilli. Bueno, bonbak be holakuk ixango zirin ta...

- Ta Mikel Laboagaz-ta ibiltzen ziñien?

- K: Bai. Bai, danok hantxe olgetan. Bai, bai, bai. Denporatxua ein eben harek han. Garbiñe ta hori, Begoñita, Mikel ta Karmele, bai, bat, Karmele. Aitta eskapata euen.

- (senidea): Ta [...] kridxadi zan.

- K.: Bai.

- (senidea): Gardataku.

- K: Bai, bai.

- (senidea): Horretxeaittik.

- Klaro, hona etorriko zirian...

- K: Bai.

9. "Café de la República"

- **Erref:** LEK-060/028
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:33:52. **Bukatu:** 00:34:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

Beraien familiakoak errepublikazaleak ziren. Eskolapean egon zen "Café de la República".

10. Euskaraz egitea galarazita

- **Erref:** LEK-060/029
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:34:30. **Bukatu:** 00:35:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Gerra garaian eta gerraostean ere, euskaraz egitea galarazita zegoen. Euskaraz berba egitea arrazoi nahiko zen aurpegikoa jasotzeko edo edonork edozer esateko.

11. Liskarrik ez abertzaleen artean

- **Erref:** LEK-060/031
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:35:33. **Bukatu:** 00:36:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Euskara eta politika

- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:

"Café de la República"n errepublikazaleak baino gehiago ANVkoak batzen ziren. Beraien etxeak han egoten ziren. PNVkoekin ondo konpontzen ziren, ez ei zegoen "drogarik" (borrokarik) politika kontuengatik. Izen euskaldunak ere hasi ziren jartzen (Josu, Libe, Gotzon...), batzuentzat txakur izenak ziren. Faxistak ere bazeuden.

12. Faxisten ospakizunak: alabari "Victoria" izena jarri

- **Erref:** LEK-060/032
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:36:49. **Bukatu:** 00:38:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Faxistek Francoren aldekoek herri bat hartzen zutenean, kanpaiak jotzen zituzten eta jai handiak ospatu. Zatika auzoan batzuk alaba izan zuten gerra bukaeran eta "Victoria" izena jarri zioten.

13. Batzokia "Victoria parc" bihurtu zen

- **Erref:** LEK-060/034
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:38:40. **Bukatu:** 00:39:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

Batzokia errexisatu zutenean izena ere aldatu zioten: Victoria parc. Batzokiko kontuak. Lekeitioko herritarrek horri buruz egindako kanta.

14. Santa Katalinako bidea Errepublikan egin zuten

- **Erref:** LEK-060/036
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:40:01. **Bukatu:** 00:41:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Politika » Gerra aurea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Santa Katalinako bidea Errepublika garaian egin ei zuten. Teresak etxekoei entzun zien esaten Errepublikak jarraitu izan balu denentzako lana egongo zela

15. Babeslekuak

- **Erref:** LEK-060/038
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:42:01. **Bukatu:** 00:42:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra garaian kanpaiak jotzerakoan aringa-aringa joaten ziren babeslekuetara. Eurak non ezkutatzen ziren kontatzen du: kobazuloan, frontoian...</p>

Transkripzioa

- Teresa: Horrek jotzen, kanpaiak. Danak arin-aringa errefujidxutara. Gu Portalin eoten giñin asko. Portalin, ontxe, hori, kotxe, automobillen hori, zelan da? Hantxe dao kueba bat.
- Katalin: Bai.
- T: Hantxe barrun eoten giñin geu asko. Frontoin be bai. Frontoin be ipiñi eben, kaleko azpi guztidxa dao, ezta?, suterraneua. Han be jenti ta...
- K: Santa Ritako azpidxan be bai, einde harek.
- T: Danak ezkutata, edonun ezkutata.
- K: Koba modun einde euezen zuluk, bi-edo.
- T: [Urte bi... gendun]. Handik etorri giñanian horrek gauzak amatata euazan, amatata. Jateko eskasak-eta baeuazan, baiña...

16. Francoren argazkiari kaka; Asterrikako frontea

- **Erref:** LEK-060/042
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:44:01. **Bukatu:** 00:45:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

<p>Gerraostean, kofradian Francoren argazkia egon zen. Baten batek, antza, kaka egin zion. Frontea Asterrikan egon zen. Francoren aldekoek mairuak, italiarrak eta alemaniarrek izan zituzten lagun.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Gero gerria amaittu ta gero Francon argazkixa kofradidxan be bai, handi-handidxa, ta noonok kaka ein ei eutsan. Herri guztia airian.
- Ta nor izan zan?
- Katalin: Ez eben atrapa, kuadrúa kakaaz beteta topa eben.
- Teresa: Gero italianuk-eta han gora, batailloie. Ta zelan eukon han hori? "Parada discrecional, Gobierno de Euzkadi". Eskopetin edo eron fusillan [halakue], apurtu eban. Italianuk, e?
- K: Ba, gerran, hor, Asterrikan dao mendi bat. Sei hillabete ein ebezen milizianuk hantxe. Nik entzunda daukadaz danak. Zortzi urte neukazan ebakua giñanian. Milizianuk euren eskopeti usaten, ta bestik tankikin euazan lez, ba irabazi gerria ein eben. Baiña irabazi eben morukaittik, italianukaittik eta alemanak, hirurakaittik.

- T: Gero ordun, handik botaten ebezen horrek, kaiñonazuk, honutz. Ta Mendexara ta gu giñin behero ezkontuta, baiña aitzin hori, kaiñonadiaaz-edo bertan jausi. Bixitza biku zan ta erre eben, erre jaken.

17. Txikotean, tabaka, txoloka... olgetan

- **Erref:** LEK-060/048
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:57:22. **Bukatu:** 00:58:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Txikotean (sokasaltoan) erdarazko abestiak abesten zituzten: 'Al pasar la barca'... Tabaka, txoloka (intxaurrekin), aldaba jotzen... ere aritzen ziren. Erregenetan ere ez zuten jostailurik izaten.</p>

Transkripzioa

-Teresa: Ba igual kantaten gendule, ene oin e...
-Kattalin: "Al corro de las patatas"... Ez, hori buelta-bueltaka izeten zan.
-T: Ez, baiña hori bestiori: "Al pasar la barca me dijo un barquero..."
-Erderaz?
-T: Erderaz. "...las niñas bonitas que no pagan dinero. Yo no soy bonita ni lo quiero ser, arriba la barca..." ta gero salta ta urten kanpora harek eta. Ondo, ondo. Kaniketara, kanikien honan ta hazurrak honan bueltaka, bildotsen orkatillakuk, "tabas" erderaz. Orkatillak holan buelta emonda gora ta. Intxaurrakin Kataliñek, zulua ein ta haraxe intxaurrak botaten ta. Bai, bai, bai, jokuan.
-Zulua?
-T: Zulo bat ein lurrian ta lurrera bera.
-K: [...] ta zulotxua ein ta...
-Ta mutillekin?
-T: Mutil ta neska.
- K: Mutil ta neska.
-T: Ta gero aldaba jotzen danok.
-Baiña mutillek be tabaka ta...?
-K: Ai ez!
-T: Harek tiragomakin gehidxo. Honako tiragomia ipini ta...
-K: Baiña horrekin bai, intxaurrakin ta hori bai. Txoloka, txoloka esaten eutsaun.
-Txoloka?
-K: Bai.
-T: Tiragomak bla! Lantzin bateri ta...
-Eta muñekarik edo...?
-K: Ez, Erregik be ez eben izten ta... Ezebez, muñekarik eta holakorik...
-T: Ezebez.
-K: Biharra bai.
-Erregenetan ez?
-K: Ezebez. Nik hori Gabonetako melokoto latia ta, zerria ta hori... sokia ta... Kontizu batenbatek emon eutson karretillatxua ta...

18. Bizikleta bat denetzat

- **Erref:** LEK-060/050
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:59:39. **Bukatu:** 01:01:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

<p>Katalinek bazuen bizikleta, Teresak ez. Ondarroara zein Gernikara joandakoa da bizikleta gainean. Bizikleta bakarra zuten etxeko zortzi neba-arrebentzat, baina batez ere mutilentzat izaten zen. Baserritarrek bizikletaren behar gehiago zuten kaletarrek baino eta Katalin baserrian bizi zen.</p>

Transkripzioa

- Katalin: A bai!
- Teresa: Bixikletan nik ez.
- K: Ai, zuk ez. Nik bai. Nik han sagarrak-eta dagozen, hantxe ikesi neban mutillen bizikletatik. Ta gero, ba, domeketan han gora pasietan urteten giñin [Kazintta]-ta halakun-ta. Ta Lekitton ixanda, mutillak, gaztiek, bixikletia eskun dabela, ta "itxiko dozu bixikletia?" "Bai". Ta sartu tartin, tartetik, e? Ta bizikletan eta mutillak atzetik. Ta gero formalak mutillak be, e? Ez jat akordaten ezer daukonik.
- T: Gu dedikaten giñin aldabak jotzen. Aldabak jo, tinglau ganera juan, ujika, kantaten ta felix giñin, ganera, e? Lantzin bateri burla ta...
- K: Ondarrura artian junda gaoz, bixikleta senzillutan, e? Bixikletan. Ta Gernikara be bai e...
- (senidea): Jolin!
- K: Bai, bai, bai, baiña nesken bizikletakin ordun, e? Bai.
- T: Hau ni baiño gehidxo ixan da, bixikletan ibili da ta...
- Baiña baserrittarrak biherrixena eukitten eben bixikletiena.
- K. eta T.: Bai, bai, bai.
- K: Lehen bixikleti dana, Ispasterretik eta Lekittora-ta bixikletan.
- Baina neba-arreba danon artien zenbat bizikleta?
- K: Guk? Bat!
- T: Honek aillaga diraz... aitzak hil jakoz honeri idxa ehun urte einda, larogeta ta hamabost urte ta. Bai.
- K: Bai ta besterik ez. Gero Antoniok badauko...Niri ez jat akordaten Antoniok bixikletarik euki ebanik gero!
- Bueno, baiña zortzi ziñien eta bat.
- K: Bai, bai. Bat. Ta neskak pentsa be ez! Ta gero, ba, mutillek. Beraaz kontixu bidxek ibiltzen zirin, Claudio ta bidxek batera.

19. "Este año por carnaval, Lekitto bai politta" abestia

- **Erref:** LEK-060/053
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 01:02:37. **Bukatu:** 01:03:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>"Este año por carnaval, Lekitto bai politta" kanta. Inauterietan ez zuten aparte ezer egiten.</p>

Transkripzioa

-K: Bai, karnabaletakuk eta...

-T: Bai, bai.

-K: Batzuk erdera eta beste... "Este año por carnaval, Lekitto bai politta" ta...

-Zelan da hori?

- K:

"Este año por Carnavales
Lekitton bai polittak!
Zergaitik? Urten dau kalerik kale
nuestra gran Estudiantina
alegrateko zaharrak eta gaztiak."

Ta gehidxao be baauko, politta da.

-T: Bai, kanta polittak daoiz Lekitton. Bai.

-Karnabaletan zer eitten zan?

-Guk Karnabaletan? Ezebez guk! Eguazten edo holakuan hautsa hartun elizara junda.

20. "Lekeitioko San Pedropeko" kanta

- **Erref:** LEK-060/056
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:03:47. **Bukatu:** 01:04:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak

Laburpena:

<p>"Lekeitioko San Pedropeko" kanta.</p>

Transkripzioa

-K: "San Pedropeko... Lekeitioko San Pedropeko itturridxaren aurrian...".
Hor asko.

-Zelan da hori?

-T:

"[Lekeittioko] San Pedropeko itturriaren
iturriaren aurrian
hamalau atso despiskan dagoz
Askatasun baporian."

Ez da holantxerik ba?

"Prieto dogu alkate eta
Agustintxu da konzejal,
Juan eta Antolin aguazil dira,
Rebeka dauke kartzelan."

21. "Nobixua topau ezinda..." kanta

- **Erref:** LEK-060/058
- **Iraupena:** 0:00:19. **Hasi:** 01:04:31. **Bukatu:** 01:04:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>"Nobixua topau ezinda..." kanta.</p>

Transkripzioa

"Nobixua topau ezinda
dabiltzaz ernegaten.
Topau nahibozue
itxi melenia,
da eukikozue
suerte hobia."

Ta gero tralaratralara ta ala salto... Ba asko polittak...

22. San Juan eguneko aurrekua eta gatzatu jana

- **Erref:** LEK-060/063
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:10:00. **Bukatu:** 01:11:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>San Juanetan prozesioa egoten zen. Plazan aurrekua egiten zen eta gatzatua jaten zen. Urteren batean Lekeitoko plazan elurra kendu ei zuten aurrekua egin ahal izateko.</p>

Transkripzioa

-T: Egunian prozesiñoia jai hartzen zan lehen.
-K: Lehenao...
-T: Lehenao bai.
-K: Lehenao Eluntzetara juten ei zirien aurrekua eindda plazan, hori jaten... zelan da hori? Ene? Eitten dana bildotsen edo ardidxen horreaz.
-Gatzatua.
-K: Gatzatu jaten.
-Bai e!
- K:Bai.
-Entzunda eukiot zer bait.
-K: Bai, gure...
-Ta arkuk eta be...
-K: E?
-Arkuk be Eluntzetan...
-A! Eitten ebezela? Bai, bai. Baiña aurrekua ta... Ei dao Lekitton, esan eitten dabe, San Juan goizien edurra kendu ebela aurrekua eitteko Lekittoko plazan. Bai. Ez dozu iñoiz entzun?
-T: Bai, bai. Entzun dot neuk be hori, bai.

-Ta nun eitten zan plazan?

-K: Plazan. Ta gero geu bizi garin... bueno, bizi izen garin —on be han dao z konejuk eta, edo oilluk eta, gizona juten da baiña...— haraxe etxera juten zirien ta han gatzatu jan ta gero etxera. Aurrekua einda gero haraxe.

23. San Pedro eguna

- **Erref:** LEK-060/065
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:11:29. **Bukatu:** 01:12:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Zezen-plazara joaten ziren gaztetan. lehen San Pedro eguna elkarriketa garaikoa bezalakoa zen: prozesioan eroaten dute San Pedro kilin kalia eta ostean kaxarranka dantza egiten da.</p>

Transkripzioa

- Katalin: Bai, erretratua han dakot nik neure... nobidxuk garila atarata.
- Teresa: Neuk be badaukat hantxe argazkidxa holakua, bai.
- K: Bai, gero eoten zan, aber, korridak eoten zirien.
- T: Plaza de toros, bai.
- K: Ta partikularra zan lez, gero etxik ein ebezen han, bestelan politto.
- T: Horixe bakarrik falta gendun, Lekitton zezenak eukittia.
- K: Hola! Ondo politto eongo zan. Hola! Nahitte...
- Eta gero San Pedruak, zer?
- K: San Pedruk, gero, ordun, ia!
- T: Jai polittak ixaten diz San Pedruk, e?
- K: Kaxarranki ta...
- T: Kaxarranki-ta polittak ixaten diz.
- K: Baiña lehelengo hamarretako mezie. Ba, juten direz agintaridxek, ba, hara.
- Baiña lehen-lehen gura dot jakin!
- K: Lehengu, ontxe be bai eta lehen be bai.
- T: Bai, beti usa da.
- K: Ta gero prozesiñoin juten direz, ta San Pedruaz, ha eraitxen dotse, ba, kilin-kali esaten jako ta danak haixe ikusten juten gara.
- T: Baiña birritan jausi jake uretara be San Pedro, San Pedroko aurrian [...].
- K: Ta gero haren ondorik, hori, kaxarrankia.
- T: Bai, kaxarrankia. Ezin altza gero San Pedro uretatik. Urak bedeinkatuten.

24. Domeketako musika, gramola...

- **Erref:** LEK-060/066
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:12:30. **Bukatu:** 01:14:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Domeketan musika egoten zen herrian. Hilabeteko hirugarren domekan eria (azoka) egoten zen eta "Tio Juan" eta gramola egon zen. Baltsean aritzen ziren. Garizuman ez zen egoten musikarik, pasean ibiltzen ziren.</p>

Transkripzioa

-Eta erronerixe edo zeozer egongo zan?
 -K: A ba gero fiestie beti egoten da, bueno lehenao gehidxao.
 -T: Lehenao... Juan..
 -K: Musikia Lekitton domekan-domekan egoten zan e! Lehen. On ez da eoten.
 -T: Hillen hirugarren zapatuan eoten zan, portalean egoten zan feridxia eoten zan, ta eoten zan Don Juan ta zelan da? Anaidxa bi, ezta? Batak kordeoia eta bestiak turuturu. Tututu turuturu... Ordubeteko piezia jotzen eben.
 -K: Tio Juan.
 -T: Tio Juan, bai.
 -K: Kordeoia baiña nik ez dakit...
 -T: Beren anaidxia zan kordeoia, Gabiolen aitta. Joten eban holan Tututu turuturu... Pieza bat luzio jotzen eben harek, ordubeteko piezia. Gero gramolia, gramolia gero.
 -K: Gero bera ensaidxaten edo... Gu biharrin soluen han ibiltzen giñien ta [kanta dana txarakantan edo jotzen] eban harek.
 -T: Bai, ta gero gramolia hasi zan. Gramolia emoten eban Maite... Maite zan bera. Tabernia hori, tia Fran dana Maite zan hori, Frigo zana. Ta neba bat eukan harek handi-handi-handidxa ta "[...] gramolia" esaten genduan. Ta gero gramolan danok baltsiuan. Ibili nahi dan beste baltsiuan ta gero danok txizeitten kanpillora. 20 lagun edo txiza eitten kanpillora, txiza eitten danok. "Los tiempos de..."
 -K: Baiña Garizuman ez zan eoten musikarik, pasia Eskolapian...
 -T: Prozesiñoko musikiak poz emoten eban.
 -Eta debalde zan? Jantzan eittia debalde?
 -T: Bai, plazan debalde. Baltsiuan eittia ta dantzan ta dana.
 -K: Bai, bai, bai, musikia debalde.
 -Baiña gramolie ez, baiña batenbat jotzen eon ezkerro?
 -T: Gero bandie, banda ederra...
 -K: Bandie debalde, bai.
 -T: On banda ederra dao Lekitton e! Banda ederra dao.

25. Mutilekin baltsean

- **Erref:** LEK-060/067
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:14:25. **Bukatu:** 01:16:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Domeketako arropa berezia izaten zen, baina beti bera. Mutilekin baltsean ibiltzen ziren. Teresak bere lagun bat mutilei adarra jotzen aritzen zen. Ez zuten dirurik izaten, ezta beharizanik ere. Teresaren lagun batek beti izaten zuen dirua.</p>

Transkripzioa

- Ta... jantzarako ze? Erropa...
- Teresa: Danok baltsiuan, normal jantzita.
- Katalin: Baiña on ez, on ez da urteten. Bueno, on geu be ez [...]
- T: Amantala soñian eta bata bateaz be baltsiuan. Bai. On ez dao plazan eze, Katalin.
- Baiña domekatako erropak diferentik ixango ziren, ba?
- T: Ai klaro, domeki sagradue zan, domekan domekakue bakarrik.
- K: Beti bat.
- T: Beti bat.
- K: Gordeta hantxe euki [...].
- T: Gorde domekarako ostera be,.Bai, bai.
- Eta mutillekaz, zer?
- K: Mutillak...
- T: Mutillakin baltsiuan ein, ta harek esaten gaittun mutillakin ez eitteko baltsiorik. Ta gero mutillak, ein baltsiua mutillakin... joe! Nik ligiten gauzak kontako baneukoz... Kuadrilla bat giñin ta bat eukaun zelebren hutsa. "Hareri mutillari gaur guk ernegau erain bihar dotsau". "Zer egin behar dogu /enbiodu/, ba?". "Neuk gero pentsako dot". Goiko kalia ateta bi daukon etxia dao, bat Kanpillora eta bestia Goiko Kalera. Tia bat daola gaixorik eta haxe bisitta bihar dogula, ta mutillak geuri lagunduten. Mutillak itxi bertan atetan ta baltsiuan plazara, etorri giñin bueltan ta ordubete mutillak itxoten, ujika hasi danok eta danok deklaratu zer ein genduan. Ene! Baiña ondo pasaten gendun. Dirurik be ez iñok be boltsilluan, baiña ondo, ondo.
- K: Bai, dirurik ez, e?
- T: Ixaten zan bat, esaten eban: "txirrist ein ta beti bosteku karteran". Trini, Trini [...] zan. Ta "txirrist ein dot ta bosteku topa dot". "Bosteku? Esaixu nun ein dozun txirrist, geu be juteko". Ta eukun, bapora eukun lez, ama deitzekua, kajatik hartzen eban dirua. Ta iñok be ez dirurik, hoguei lagun ta grano batek be ez, ta bera bakarrik diruaaz.
- K: Baiña bosteku barik, ba hori ixango zan...
- T: Bost ogerleko.
- K: Bost zentimo ixango zan.
- T: Bost zentimo? Gehidxo ekarten eban harek.
- K: Bost ogerleko asko ixango zan orduko gero!
- T: Harek asko ekarten eban.
- K: Bai?
- T: Bai, bai, bai. Asko ekarten eban harek.
- K: Gitxitxuo ixango zan, ezta?
- Pezetak be...
- K: Bai, pezetak be asko...
- T: Ordun asko zan, ta guk ez genun dirurik eukitten, karamelorako be ez ta ezebez.
- Ez. Kakauesak be ez?
- T: Etxeko jatekua dana gozua ta...

26. Zinera

- **Erref:** LEK-060/068
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:16:25. **Bukatu:** 01:17:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Mutilekin ibiltzen hasten zirenean, kakahueteak erosi eta zinemara joaten ziren. Hiru zinema-aareto zeuden Lekeition.

Transkripzioa

- Katalin: Bai, gero mutillekin hasi giñan kakauesak erosi ta zinera gero. Kakauesak jan ta zini ikusi.
- A bai? Zinera, nora?
- K: Zinie? Hiru zine euezen Lekitton ordun.
- Teresa: Guk zinerako dirurik be ez [gendun eukitten].
- K: Batzokidxekue, hori, Beitia ta hori. Bai.
- T: Bai, hiru zine euazan.
- (senidea): Gero barridxa.
- K: Bai, gero barridxa, bai.
- T: Haxe neski zan asmaten ebana...
- K: On bera geldittu da bakarrik.
- T: "Zinera jun bihar dot". "Zinera? Zelako dirukin jungo gara, ba?" Ta emoten eben ordun komuniñoikin txartela garixuman elixan, ta haxe gordeteko. "Harek gorde zetako?" "Gorde egizue /gordeixue/". Gorde, ta eurakin jun giñin. Hiru grupotan ein gendun kuadrillia, hogeta hamar laun, hiru grupotan. Bat sartu zan, baiña bigarrena geu giñin, ta haxe da lotsaridxa!
- K: Klaro!
- T: Atrapa gaittuzen ebaite ebanak. Haxe da lotsaridxa pasa genduna!
- K: Zeuek be...
- T: Komuniñoko papelakin zinera. Edozer! holakoxe okerrera eitten genduzan.

27. 'Peru eta Marixa' ren ipuina

- **Erref:** LEK-060/070
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 01:19:30. **Bukatu:** 01:20:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

'Peru eta Marixa' ren ipuina kontatzen dute.

Transkripzioa

- K: Zelan zan lehenagoko ipuiña kontaten ebena gure aittak eta amak? "Peru eta Maridxa".
- T: "Peru eta Maridxa".
- K: Horixe, besterik nik ez dakit lehen txikittakorik, harexek kontateko astirik be ez euken gure amak eta.
- T: Peruk eukan oholezko etxia, Maridxak eukan gatzezkoa. Peruk Maridxari: "Emon nazun gatz pixkatxu bat" eta "Ez!" Ekarri eban euri zaparrada handi bat. Urtu jakon Maridxari etxia ta gero Perun etxera jun

zan, oholezko etxera.

Ta ez eban hartun. “Zeuk be ez nazu gatzik emon, ezta? On ein lo kalia.

Horretxek...

28. Ume-kantak

- **Erref:** LEK-060/072
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 01:20:43. **Bukatu:** 01:21:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

<p>Umeak lokartzeko kanta batzuk dakartzate gogora.</p>

Transkripzioa

- K:

“Lo, lo, lo aingeruak
zeruan ze barri?
Zeruan barri onak
orain eta beti!”

Ta besterik ez dakit.

-T: Nik honen umiari:

“Ababatxoa loteritan
Ez egin lorik basuan
otsoren batek jan ez zaiezan
erbitxua zarielakuen”.

“Amuma kanta bestia!”, “Ze kanta [...]?” ta zelan da bera?

“Lotan nago,
begidxak itxita
rin eta rin
ezin lorik egin”

Ta “kanta osteria be!” Honen alabik eitten [nitxu] horrek gauzok. “Kanta osteria be”.

-K: Neuk be beti harexek, indidxunak, ez dakit. Baiña orduan akorda eitten jatezen... baiña on...

-Ahaztu be eitten dira gauzak eta!

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com